

ÖĞRENCİ

ADI:
SOYADI:
SINIFI: NO:

.....ORTAOKULU
2023 - 2024 EĞİTİM - ÖĞRETİM YILI
TÜRKÇE DERSİ 6. SINIFLAR
1. DÖNEM 1. SINAV SORULARI

CEVAP ANAHTARI

Sınav süresi **40** dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

T.6.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

- a) Öğrencilerin tahmin ettikleri kelime ve kelime gruplarını öğrenmek için sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü vb. araçları kullanmaları sağlanır.
- b) Öğrencinin öğrendiği kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturması teşvik edilir.

1. Eve gittiğinde her zaman kafasını dağıtmak için yaptığı şeyi yaparak kitap okumaya yeltenmişti ama kütüphanesinde daha önce hiç görmediği ve yazarı belli olmayan bir kitapla karşılaşmıştı.

Bu metinde geçen “kafasını dağıtmak” sözcük öbeğinin metne kattığı anlamı yazınız. (4 puan)

Uygun cevaplar:

Kafasını dağıtmak: “Sıkıntıyı gidermek”, “üzüntüyü yok etmeye çalışmak”

T.6.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.

2. Enerji seviyeni yükseltecek en önemli unsurlardan biri de beslenmedir. Dengeli ve besleyici bir diyet çok önemlidir. Öğün atlamamaya özen göstermeli ve öğünlerinde protein, sağlıklı yağlar, karbonhidratlar ve lif açısından zengin gıdaları tercih etmelidir. Yine bol bol su içmeli ve vücudunu yoracak, enerjini azaltacak gıdalardan uzak durmalıdır.

Bu parçadaki altı çizili deyim ve bu deyim anlamını tahmin ederek yazınız. (4 puan)

Uygun cevaplar:

Uzak durmak: "yaklaşmamak", "karışmamak"

T.6.3.7. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder. İsim çekim ekleri (çoğul eki, hâl ekleri, iyelik ekleri ve soru eki) üzerinde durulur.

3. Bakışın güneş gibi ısıtır içimizi

Gülüşün aydınlatır üzgün kalpleri anne.

Elimizden şefkatle tutarsın her an bizi

Dünyaya geldiğimiz günlerden beri anne.

Yukarıdaki dizelerden hâl(durum) eki ve iyelik eki almış birer sözcük yazınız. (3+3=6 puan)

Uygun cevaplar:

Hâl eki almış sözcük: içimizi, kalpleri, elimizden, bizi, dünyaya, günlerden

İyelik eki almış sözcük: bakışın, içimizi, gülüşün, elimizden, geldiğimiz

T.6.3.13. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir. (Ama, fakat, ancak, lakin, bununla birlikte ve buna rağmen ifadeleri üzerinde durulur.)

4. **Geçiş ve bağlantı ifadelerinden “ama, fakat, ancak, lakin, buna rağmen, bununla birlikte” sözcüklerinden ikisini seçiniz. Seçtiğiniz sözcükleri birer cümlede kullanınız. (5+5=10 puan)**

6-A sınıfı çok gürültü yapan bir sınıf olmasına rağmen deneme sınavında birinci olmuş.

Eskişehir’i çok seviyorum ancak kışın soğuktan donuyoruz.

T.6.3.14. Metindeki söz sanatlarını tespit eder. Konuşturma (intak) ve karşıtlık (tezat) söz sanatları verilir.

5. Haykırsınlar, gülsünler

Çocuk, gönlün sesidir.

Hepsi evin varlığı,

Bahçenin meyvesidir.

Yukarıdaki dörütlükte yer verilen söz sanatını yazınız. (10 puan)

Söz sanatı: Benzetme (teşbih)

6, 7 ve 8. soruları aşğıdaki metne göre cevaplayınız.

Günümüzün dünyasında çevre kirliliğı, tüm gezegeni kaplayan boyutlara ulaşmış durumda. Dünyanın birçok bölgesinde insanlar, çevre felaketine karşı korumasız, nükleer tehdit ve radyasyondan habersiz bir yaşam sürmektedir. Bilim adamları ise bu olumsuzlukların devamı halinde dünyadaki tüm canlıların ciddi biçimde tehdit altında olacağını vurguluyorlar.

T.6.3.19. Metnin konusunu belirler.

6. Yukarıdaki metnin konusunu yazınız. (5 puan)

Uygun cevaplar:

"Çevre kirliliğı", "Küresel çevre kirliliğı"

Kazanım: T.6.3.20. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

7. Yukarıdaki metnin ana düşüncesini yazınız. (5 puan)

Çevre kirliliğı ve nükleer tehdit gibi olumsuzluklar, tüm canlıların yaşamını tehdit etmektedir.

T.6.3.17. Metinle ilgili soruları cevaplar. Metin içi ve metin dışı anlam ilişkileri kurulur.

8. Yukarıdaki metinden yola çıkarak sizce çevre kirliliğini önlemek için neler yapılabilir? Düşüncelerinizi kısaca yazınız. (10 puan)

Öğrencilerden metinden hareketle çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik birkaç cümlelik mantıklı yanıtlar vermesi beklenir.

T.6.3.26. Metin türlerini ayırt eder.

a) Anı, mektup, tiyatro, gezi yazısı türleri öğretilmelidir.

b) Metin türlerine ilişkin ayrıntılı bilgi verilmemelidir.

9. Yazın sıcak bir gününde, çocukluğumun geçtiğı köydeydim. Arkadaşlarımla birlikte, nehir kenarında serinlemek için bir macera planlamıştık. Köyümüzün hemen yanından geçen nehir, berrak suyuyla çocukluk anılarımızın bir parçası olmuştu. O gün, erken saatlerde buluştuk ve heyecanla nehir kenarına doğru yürümeye başladık. Çantalarımızda yüzme kıyafetlerimiz, havlularımız ve atıştırmalıklarımız vardı. Yolda, ağaçların gölgesinde yürürken şakalaşmaya ve kahkahalarla dolu günlerimizi paylaşmaya başladık. Sonunda nehir kenarına ulaştık ve hızla kıyafetlerimizi değiştirip suya atladık. Nehir serinliğı vücudumuza yayıldığında, tüm stresimizi ve yorgunluğumuzu unuttuk. Çocuklar gibi eğlendik, yüzdük ve birbirimize su sıçratmaktan keyif aldık.

Yukarıdaki metnin türü nedir? Yazınız. (5 puan)

Metnin türü: "Anı"dır.

T.6.3.22. Metindeki hikâye unsurlarını belirler. (Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı üzerinde durulur.)

10. Babam, annem ve amcalar bizi evde bırakıp soğuk bir kış akşamı gezmeye gittiler. Biz ise dört kardeş, evde istediğimiz gibi oynayabileceğimiz için çok sevindik. Saklambaç, körebe ve birdirbir oynadık. Minderlerin, yastıkların üstünde hoplamak hoşumuza gidiyordu. En çok da Güven’i ebe yapıyorduk. Hepimiz çok yorulmuştuk. Mutfığa geçip ne varsa yedik. Leyla, kestane pişirdi ve hepimize paylaştırdı. Enver, bir kestanesi çürük olduğu için onun yerine sağlamını istemişti. Bu yüzden Güven’le tartışmaya başladılar. Onları sakinleştirip Enver’e kestanemin birini verdim.

Bu metinden hareketle aşağıdaki hikâye haritasını doldurunuz. (5 x 3 = 15 puan)

Olay	Şahıs ve Varlık Kadrosu	Mekân(Yer)
Baba, anne ve amcalarının gezmeye gitmeleriyle evde kalan dört kardeşin başından geçenler	Güven, Leyla, Enver ve yazar	Dört kardeşin yaşadığı ev
	Zaman	Anlatıcı
	Soğuk bir kış akşamı	Birinci kişi ağzından anlatım

T.6.3.29. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur. Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örnek-lendirme, duygu belirten ifadeler, abartma üzerinde durulur.

11. Aşağıda boş bırakılan yerlere yay ayraç içinde verilen anlamları ifade eden birer cümle yazınız. (2 x 3 = 6 puan)

- a) Otobüste yer olmadığı için ayakta yolculuk yaptım......(Neden-sonuç)
- b) Sağlıklı beslenebilmek için işlenmiş gıdalardan uzak duruyorum......(Amaç-sonuç)

T.6.4.4. Yazma stratejilerini uygular. Güdümlü, serbest, kontrollü, tahminde bulunma, metin tamamlama, bir metni kendi kelimeleri ile yeniden oluşturma, boşluk doldurma, grup olarak yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır.

12. Aşağıda giriş bölümü verilen metni, hikâye edici bir metin biçiminde kendi cümlelerinizle anlam bütünlüğüne dikkat ederek tamamlayınız. (Metni tamamlarken yazım ve noktalama kurallarına, yabancı sözcüklerin yerine Türkçe karşılıklarını kullanmaya dikkat ediniz. Metni tamamladıktan sonra metne uygun bir başlık getirmeyi unutmayınız.) (20 puan)

.....

Merdivenleri pek hızlı çıkmıştı, kapı önüne gelince birden durdu. Kalbinin hızlı hızlı çarptığını duyar gibiydi. Sonra kapıyı açıp içeri girdi. Yerde bir mektup vardı, tedirgin bir şekilde eğilip mektubu aldı. (...)

Öğrencilerden yazım ve noktalama kurallarına, yabancı sözcüklerin yerine Türkçe karşılıklarının kullanımına, metne uygun bir başlık getirmeye dikkat ettikleri ve konu bütünlüğüne uygun hikâye edici bir metin olacak biçimde metni tamamlaması beklenir.

Puanlama:

Başlık: 3 p.

Plân: 2 p.

Yazım ve Noktalama: 5 p.

Konuya Hakimiyet: 10 p.